

Besluit CHI

Registratienummer
17.34544

Onderwerp
Legger Prins Hendrikzanddijk Texel 2017

Het college van hoofdingelanden van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier;
gelezen het voorstel van dijkgraaf en hoogheemraden van 4 april 2017, nr. 17.28681;
gelet op artikel 5.1 Waterwet;
gehoord de commissie Water & Wegen;
na overweging van het volgende:

Legger primaire waterkeringen

1. het hoogheemraadschap is beheerder van de primaire waterkeringen in zijn beheergebied en heeft tot taak zijn waterkeringen steeds te laten voldoen aan de laatst vastgestelde normen voor de waterveiligheid;
2. in de jaren 2005 en 2006 heeft het hoogheemraadschap veiligheidstoetsingen uitgevoerd waaruit is gebleken dat de primaire waterkering op het eiland Texel niet in alle opzichten voldoet aan de thans geldende waterveiligheidsnormen; In tien dijksecties zijn over een totale lengte van circa 17 km problemen geconstateerd. Het betreft de dijksecties Inlaagdijk 1938 (deeltraject 104), Zeedijk van de Eendracht (107), Zeedijk van het Noorden (108), Oostdijk (109), Inlaagdijk van 1977 (110), IJsdijk (112), Zeedijk van Oudeschild (113), Westdijk (114), Zeedijk Prins Hendrikpolder (115) en Inlaagdijk 't Horntje (116). Het hoogheemraadschap heeft de opgave om deze dijksecties te versterken;
3. op grond van artikel 5.4 Waterwet moet het hoogheemraadschap voorafgaand aan aanleg of wijziging van een waterkering een projectplan vaststellen, waarin onder andere worden aangegeven de noodzaak, waar en hoe het de werkzaamheden gaat uitvoeren en welke maatregelen het gaat treffen om de nadelige effecten van de maatregelen te matigen of te voorkomen;
4. behoudens het deeltraject Zeedijk Prins Hendrikpolder, in het kader van het dijkversterkingsproject ook wel aangeduid als sectie 9, heeft het hoogheemraadschap voor het kunnen versterken van genoemde deeltrajecten op 16 december 2015 (15.12310) het projectplan Versterking Waddenzeedijk Texel Secties 1-8 en 10 vastgesteld. Gedeputeerde Staten hebben het op 2 februari 2016 goedgekeurd;
5. bij het op 11 december 2012 vaststellen van het voorkeursalternatief Waddenzeedijk Texel (12.46590) hebben dijkgraaf en hoogheemraden besloten om voor sectie 9 een afzonderlijk projectplan in procedure te brengen. Het voor sectie 9 gewenste voorkeursalternatief – een

Datum
17 mei 2017

buitendijkse, zandige versterking – stelden dijkgraaf en hoogheemraden op 23 maart 2013 vast (13.9777);

6. in het Projectplan Prins Hendrikzanddijk, registratienummer 16.194794, is aangegeven waarom de waterkering binnen sectie 9 niet voldoet aan de normen en hoe het hoogheemraadschap de waterveiligheid op orde wil gaan brengen;
7. tot de Wijziging van de Waterwet en enkele andere wetten (nieuwe normering primaire waterkeringen) per januari 2017 maakte de Waddenzeedijk Texel onderdeel uit van dijkkring 5 'Texel'. Vanaf het van kracht worden van deze wetswijziging vormt deze waterkering, dijktraject 5-2. Het hoogheemraadschap heeft op grond van artikel 5.1 van de Waterwet de verplichting voor dit in de Waterwet aangegeven dijktraject een legger vast te stellen;
8. bij besluit van 8 oktober 2008, registratienummer 08.24124, heeft ons college de Legger van de primaire waterkeringen vastgesteld. In het 'leggerboek Texel' zijn op de kaartbladen 54 tot en met 66B de relevante kenmerken van de Zeedijk Prins Hendrikpolder en de aansluitende bij de versterking van sectie 9 betrokken delen van de primaire waterkering verbeeld;
9. om te bereiken dat het nieuwe gedeelte van de primaire waterkering, dat met de aanleg van de zandige versterking wordt gecreëerd in al zijn onderdelen vanaf de aanleg rechtens is beschermd, is het gewenst de nieuwe begrenzingen in de vorm van een wijzigingsbesluit van een deel van de geldende Legger van de primaire waterkeringen vast te leggen;
10. ten tijde van het vaststellen van deze eerste wijziging van de Legger van de primaire waterkeringen voor het gedeelte Zeedijk Prins Hendrikpolder is de Keur Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier 2016 in werking getreden. Anders dan zijn voorganger kent deze keur in artikel 2.12, tweede lid, en artikel 3.2, vijfde lid, een beschermingsconstructie voor die waterstaatswerken die het hoogheemraadschap ingevolge een vastgesteld projectplan aanlegt of wijzigt. Weliswaar zou genoemd projectplan kunnen volstaan met een verwijzing naar deze bepalingen in de keur, doch ons college heeft in het belang van de rechtszekerheid besloten tot het vaststellen van een legger voor sectie 9;
11. het onderhavig leggerbesluit verbeeldt op de bij dit besluit behorende kaartbijlage met registratienummer 17.45456 de ligging, vorm, afmeting van de bestaande Zeedijk Prins Hendrikpolder en de nieuwe Prins Hendrikzanddijk (waterstaatswerk);
12. deze legger beoogt in combinatie met het bepaalde in artikel 2.12, tweede lid, en artikel 3.2, vijfde lid, van de Keur Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier 2016, de Prins Hendrikzanddijk in al zijn onderdelen van de vanaf de eerste aanlegwerkzaamheden een adequate bescherming te geven tegen inbreuken door derden.

Datum
17 mei 2017

De op het leggerbesluit toepasselijke besluitvormingsprocedure

13. de besluitvorming over het projectplan voor het versterken van een primaire waterkering verloopt volgens de in de Waterwet voorgeschreven projectprocedure. Ook het vaststellen van deze legger kent dezelfde stappen, waaronder het ter inzage leggen van het ontwerp en het na verwerking van de zienswijzen vaststellen door het college van hoofdingelanden. Tegen een vastgestelde legger staat alleen dan beroep open indien en uitsluitend voor zover de legger tevens onderhoudsplichten toedeelt. Vooralnog wijst het hoogheemraadschap nog geen derden als onderhoudsplichtige aan en neemt het hoogheemraadschap zelf het onderhoud van de primaire waterkering op zich;
14. Gedeputeerde Staten van Noord-Holland zijn op grond van artikel 5.8 Waterwet belast met het coördineren van de besluitvorming over dit projectplan en de voor de uitvoering noodzakelijke uitvoeringsbesluiten. Tot de uitvoeringsbesluiten behoren allereerst de vergunningen op grond van diverse wetten. Ook de leggerwijzigingen behoren tot deze besluiten omdat – zoals beschreven en gemotiveerd in het projectplan – de huidige waterkering qua richting, vorm, afmeting of constructie wijzigt;
15. omdat met het vaststellen van het projectplan tevens het projectgebied komt vast te staan, maar dat de precieze maatvoering van het waterstaatswerk pas na de aanleg exact kan worden bepaald, krijgt dit leggerbesluit een voorlopig karakter. Bij de eerstkomende integrale herziening van de in overweging 8 genoemde legger volgt de vaststelling van de precieze maatvoering van het waterstaatswerk, de beschermingszones en het profiel van de vrije ruimte;
16. de begrenzingen van de Prins Hendrikzanddijk zijn weergegeven op de kaartbijlage bij genoemd projectplan (16.194794), en is uitgewerkt in de kaartbijlage bij deze legger, registratienummer 17.45456.
17. er zijn tegen het ontwerp van de Legger Prins Hendrikzanddijk Texel 2017 geen zienswijzen ingediend.

B e s l u i t :

1. Vast te stellen de Legger Prins Hendrikzanddijk Texel 2017, zoals aangegeven op de bij dit besluit horende kaartbijlage met registratienummer 17.45456.
2. Het toedelen van de onderhoudsplichten bij nader besluit vast te stellen.
3. Dit besluit treedt in werking op de eerstvolgende dag na het onherroepelijk worden van het Projectplan Prins Hendrikzanddijk.
4. Dit besluit kan worden aangehaald als Legger Prins Hendrikzanddijk Texel 2017.

Registratienummer
17.34544

Pagina
4

Datum
17 mei 2017

Aldus besloten in de vergadering van 17 mei 2017 van het college van hoofdingelanden,

de secretaris,

de dijkgraaf,

M.J. Kuipers

drs. L.H.M. Kohsiek

Datum
17 mei 2017

Beknopte Toelichting

1. Wettelijk kader

Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) is wettelijk verplicht voor zijn waterstaatswerken een legger vast te stellen. Dit is vastgelegd in de Waterwet, Waterschapswet en de Waterverordening Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier.

Artikel 5.1, lid 1 Waterwet luidt:

De beheerder draagt zorg voor de vaststelling van een legger, waarin is omschreven waaraan waterstaatswerken naar ligging, vorm, afmeting en constructie moeten voldoen. Van de legger maakt deel uit een overzichtskaart, waarop de ligging van waterstaatswerken en daaraan grenzende beschermingszones staat aangegeven.

Artikel 78, tweede lid Waterschapswet luidt:

Tevens stelt het algemeen bestuur vast de legger waarin onderhoudsplichtigen of onderhoudsverplichtingen worden aangewezen.

De provinciale Waterverordening Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, artikel 4,1 eerste en tweede lid luidt:

1. De legger, bedoeld in artikel 5.1 van de wet, bevat naast het bepaalde in het eerste lid van dat artikel in ieder geval:

a. het lengteprofiel en dwarsprofielen van de primaire en regionale waterkeringen;

b. de gemiddelde dwarsprofielen van de oppervlaktewaterlichamen;

c. een omschrijving van de ondersteunende kunstwerken en de bijzondere constructies

die deel uitmaken van de primaire- en regionale waterkering, oppervlaktewaterlichamen en bergingsgebieden.

2. Voor oppervlaktewateren, die niet overwegend van belang zijn voor aan- en afvoer van water en waterberging, geldt een vrijstelling van de verplichting, bedoeld in het eerste lid, sub b, en uit artikel 5.1, eerste lid, van de wet, met betrekking tot vorm, afmeting en constructie.

2. Legger waterkering

2.1 Keur Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier 2016

De Keur Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier 2016 (hierna: Keur HHNK 2016) definieert in artikel 1.1 onder I, het begrip 'waterkering': kunstmatige, natuurlijke hoogten of gedeelten daarvan, met ondersteunende kunstwerken, die een waterkerende of mede waterkerende functie hebben. De waterkeringen neemt HHNK op in de legger. Eenmaal in de legger opgenomen geniet de waterkering de bescherming van de in de keur van HHNK opgenomen gebods- en verbodsregels. Ook kan en mag HHNK derden een gedoogplicht opleggen. De volledige keur is te raadplegen op de website van HHNK, via het zoekwoord 'keur'.

Hoofdstuk 3 van de Keur HHNK 2016 kent voor het waterstaatswerk en de beschermingszones uiteenlopende voorschriften. Zo mag men zonder over een watervergunning te beschikken allerlei handelingen niet verrichten ter plaatse van de waterkering en de bijbehorende beschermingszones.

De thans bestaande waterkering heeft HHNK opgenomen in het voor Texel gemaakte leggerboek. De bestuurlijke vaststelling hiervan vond plaats begin oktober 2008. Op de bij het betreffende leggerboek voor Texel behorende kaartbladen 54 tot en met 66B is te zien waar de huidige begrenzing van de waterkering loopt. De bij dit wijzigingsbesluit behorende kaartbijlage is te zien waar na de aanleg van de Prins Hendrikzanddijk de begrenzing van het nieuwe gedeelte waterkering ligt.

Datum
17 mei 2017

2.2 Wenselijkheid vaststellen leggerbesluiten

De Keur HHNK 2016 kent met de regeling uit artikel 2.12, tweede lid, en artikel 3.2, vijfde lid, anders dan zijn voorganger uit 2009 een beschermingsconstructie voor die waterstaatswerken die het hoogheemraadschap ingevolge een vastgesteld projectplan aanlegt of wijzigt. Op grond van deze beschermingsconstructie zou het hoogheemraadschap er in zijn vast te stellen projectplan kunnen volstaan met het opnemen van een verwijzing naar dit keurartikel. Ons college heeft evenwel gemeend dat de rechtszekerheid er mee is gebaat dat een belanghebbende expliciet kennis kan nemen van de ligging van het waterstaatswerk vóór, tijdens en na de aanleg van de Prins Hendrikzanddijk.

Het onderhavig leggerbesluit beoogt in combinatie van art. 2.12, tweede lid, en artikel 3.2, vijfde lid, Keur HHNK 2016 de aan te leggen Prins Hendrikzanddijk vanaf de eerste aanlegwerkzaamheden een adequate bescherming te geven tegen inbreuken door derden en een solide basis voor het zo nodig opleggen van een gedoogplicht uit de Waterwet.

2.3 Van dijkkring naar dijktraject

In het beheergebied van HHNK ligt ruim 350 kilometer aan primaire waterkeringen. Een primaire waterkering is een waterkering die beveiliging biedt tegen overstroming door de zee. Het stelsel van waterkeringen dat een gebied omsluit werd tot het van kracht worden van de Wijziging van de Waterwet en enkele andere wetten (nieuwe normering primaire waterkeringen) per 2017 *dijkkring* genoemd. Het omsloten gebied was het *dijkkringgebied*.

Met de wijziging van de Waterwet is de normering van de waterveiligheid op een geheel andere leest geschoeid. Kende ons land tot voor kort de *overschrijdingsnorm*, die aangaf hoe groot de kans mocht zijn dat de waterkering het hoge buitenwater niet kon keren; tegenwoordig hanteren beheerders van waterkeringen de *overstromingskans* als waterveiligheidsnorm. Een overstromingskans is de kans op een overstroming door het bezwijken van een primaire waterkering, rekening houdend met allerlei mogelijke waterstanden en sterkteaspecten van de kering, waardoor het door het dijktraject beschermde gebied zodanig overstroomt dat dit leidt tot dodelijke slachtoffers of substantiële economische schade. In een overstromingskans zijn dus verschillende mogelijke wijzen van falen verdisconteerd.

De regering heeft ervoor gekozen om de nieuwe waterveiligheidsnormen te baseren op een risicobenadering. Dat wil zeggen dat de normstelling gebaseerd is op de kans dat een overstroming zich voordoet en op de gevolgen die daarbij optreden (overstromingsrisico). De overstromingsrisico's voor de te beschermen gebieden zijn vertaald naar normen voor de primaire waterkeringen. Het bereiken van ten minste het basisbeschermingsniveau in het gebied achter de kering is daarbij leidend geweest. Doordat de gevolgen sterk afhankelijk zijn van de plaats waar een waterkering bezwijkt, heeft de risicobenadering geleid tot een gedifferentieerd normstelling. De 'oude' normering werkte met stelsels van primaire waterkeringen die een gebied al dan niet in combinatie met hoge gronden omsluiten, de zogeheten dijkkringen. De Waterwet normeert nu relatief korte delen van primaire waterkeringen afzonderlijk¹. Deze delen zijn de dijktrajecten. HHNK heeft tot taak deze dijktrajecten te behoeden tegen overstroming.

Blijkens de bij de Waterwet behorende bijlage I vormt de Waddenzeedijk Texel dijktraject 5-2². De

¹ Ontleend aan de Memorie van Toelichting, TK 2015–2016, 34 436, nr. 3; 2.4.1 Risicobenadering – blz.9. De MvT gaat in par.

² Bijlage I Primaire waterkeringen en dijktrajecten als bedoeld in artikel 1.3, eerste lid; Kaart 1: Noord-Nederland.

Datum
17 mei 2017

overstromingskans waarop het hoogheemraadschap de Prins Hendrikzanddijk dient te ontwerpen is 1:3.000³. Dat wil zeggen dat de waterkering maximaal eens per 3.000 jaar mag bezwijken aan een van de mogelijke technische faalmechanismen.

2.4 Onderhoudsplicht

Op grond van artikel 78 Waterschapswet kan het hoogheemraadschap in de legger ook de onderhoudsplichtigen vastleggen. Omdat het hoogheemraadschap nog in gesprek is over aard en omvang van dat onderhoud kan ons college nu nog niet overgaan tot het toedelen van dat onderhoud aan natuurlijke of rechtspersonen. Nadat de verkenningen zijn afgerond en het hoogheemraadschap overeenstemming met de betreffende belanghebbenden heeft bereikt, vindt toedeling plaats via een afzonderlijk voor bezwaar en beroep vatbaar besluit. Dit betekent dat het hoogheemraadschap vooralsnog zelf verantwoordelijk is voor het onderhoud.

2.5 Inhoud leggerbesluit

Dit besluit heeft tot doel de ruimtelijke veranderingen die de Zeedijk Prins Hendrikpolder door de aanlegmaatregelen ondergaat, eenduidig op kaartmateriaal vast te leggen. Er mag geen twijfel kunnen ontstaan dat zowel het al bestaande deel als het nieuw te maken deel vanaf het begin van de werkzaamheden samen het in de keur bedoelde waterstaatswerk vormen. Zodoende gelden de in die keur opgesomde geboden en verboden voor het gehele grondgebied waarop de uiteindelijk gerealiseerde waterkering zich uitstrekt. Zodoende kan HHNK rechtsgeldig de instandhouding van de nieuwe waterkering garanderen en optreden tegen ongewenste inbreuken door derden.

Op de kaartbladen 54 tot en met 66B van de Legger van de primaire waterkeringen, leggerboek Texel, staan de *huidige begrenzingen* van het waterstaatswerk gedetailleerd weergegeven. Deze kaartbladen blijven gelden. Op de bij dit besluit behorende kaartbijlage *de toekomstige begrenzingen* van het nieuw aan te leggen deel van het waterstaatswerk aangegeven. Deze kaart is afgestemd op het ruimtebeslag dat in het projectplan (16.194794) is vastgelegd. De afstand tussen bestaande en nieuwe begrenzing geeft de maximale ruimte, het grondoppervlak, aan waarmee waterstaatswerk in omvang toeneemt en als zodanig voor de aannemer feitelijk beschikbaar is om de versterking van de waterkering uit te voeren. Na oplevering van de versterking kan blijken dat de nieuwe waterkering de beschikbare ruimte niet volledig heeft opgevuld. Dit trekt HHNK bij de eerst volgende herziening van de legger recht.

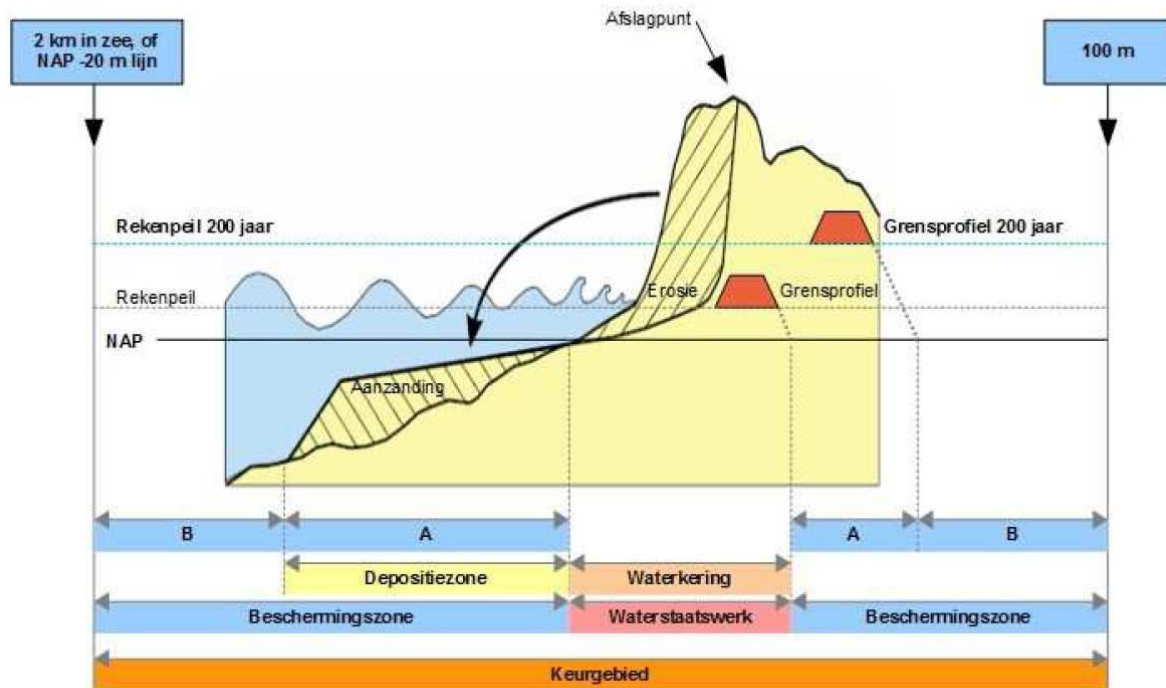
3. Wijziging in naamgeving waterstaatswerk en zoneringen

Bij de indeling van de zonering gelden voortaan de zoneringen van de Keur HHNK 2016. In onderstaande figuur, overgenomen uit bijlage 2 bij de Keur HHNK 2016, is de naamgeving schematisch toegelicht. De naamgeving is ten opzichte van vroeger beleid gewijzigd.

---

³ Bijlage II Overstromingskans als bedoeld in artikel 2.2 eerste lid, tweede zin, aanhef en onderdeel a, Watewet.

Datum
17 mei 2017

Figuur: Schematische begrenzing waterstaatswerken, beschermingszones en profiel van vrije ruimte bij een Primaire waterkering die uit een zandige kust bestaat (Ontleend aan de verbeelding in bijlage 2 bij de Keur HHNK 2016) – Bij de Prins Hendrikzanddijk moet dit modelbeeld horizontaal worden gespiegeld

- Depositiezone: De zone waarin het afgeslagen duin, als gevolg van stormvloed, terecht komt.
- Beschermingszone: De beschermingszone is verdeeld in een beschermingszone A en B.
  - Beschermingszone A is direct gelegen naast het waterstaatswerk. Bij beschermingszone A aan de binnenzijde van het duin wordt rekening gehouden met de verwachte zeespiegelstijging over 200 jaar.
  - Beschermingszone B ligt verder af van het waterstaatswerk. Hier geldt minder strenge regelgeving. De beschermingszones beschermen het waterstaatswerk.